

چکیده

هدف اصلی این تحقیق بررسی عوامل پیش‌برنده و بازدارنده کشت ارگانیک برنج در استان گیلان بود. در این پژوهش جهت شناسایی عوامل پیش‌برنده و بازدارنده از تکنیک دلفی جهت پالایش عوامل موثر، در سه مرحله بهره‌گرفته شده است. در دور اول، از پرسشنامه حاوی دو سوال باز-پاسخ استفاده شد. در دور دوم، از پرسشنامه‌ی بسته پاسخ در قالب طیف لیکرت (دارای پیوستار ده سطحی) استفاده شد. در دور سوم، بر پایه نتایج دور دوم، از پرسشنامه‌ای حاوی سوالات با پاسخ‌هایی با دو گزینه موافقم و مخالفم جهت جمع‌بندی نظرات پنل متخصصان استفاده شد. جامعه آماری این پژوهش ۲۱ تن از کارشناسان زراعت سازمان جهاد کشاورزی استان گیلان و کشاورزان پیشرو بودند. محاسبه ضریب هماهنگی کندال در پایان مرحله سوم مبنای توافق‌سنجی و اجماع نظر بین کارشناسان بود. نتایج نشان داد که «اطلاع‌رسانی عمومی در جهت فواید مصرف برنج ارگانیک»، «شناسنامه‌دار کردن و استفاده از اکولیل برنج ارگانیک توسط مراکز نظارتی دولتی»، «زمینه‌سازی و تسهیل صادرات برنج ارگانیک»، «افزایش سطح آگاهی کشاورزان از اثرات سوء مواد شیمیایی کشاورزی (کود و سموم شیمیایی)» و «نظارت دقیق و پیگیرانه بر نهاده‌های مورد استفاده در کشت برنج ارگانیک» مهم‌ترین عوامل پیش‌برنده کشت ارگانیک برنج بودند که حداقل ۷۰ درصد میزان موافقت پاسخگویان را به دست آوردند. همچنین «هزینه بالای بازرسی و نظارت انجمن ارگانیک کشور برای کشاورز»، «عدم توجه به نقش برندسازی در ترویج مصرف برنج ارگانیک»، «ریسک‌گریزی کشاورزان به سبب اتکاء به برنج به‌عنوان تنها منبع درآمد سالیانه»، «عدم هماهنگی و تعامل بین سازمان‌های موثر در کشت ارگانیک» و «سود زیاد واردات نهاده‌های شیمیایی توسط مافیای تولید» از مهم‌ترین بازدارنده‌های کشت برنج ارگانیک در استان گیلان بودند. کلمات کلیدی: توسعه پایدار، کشاورزی ارگانیک، برچسب‌های زیست‌محیطی